

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa
Tel. 827 42 02
Fax 827 64 53

Warszawa, dnia 13 czerwca 2000r.

RPO/278462/98/V/MM

Pan dr Jarosław Bauc
Minister Finansów

Szanowny Panie Ministrze

W związku z otrzymywanymi skargami Rzecznik Praw Obywatelskich zwrócił uwagę na problem dotyczący braku zabezpieczenia w administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym praw osób trzecich, które nie biorą udziału w tym postępowaniu, choć mają interes prawny, aby domagać się wykonania obowiązku przez zobowiązanego oraz prowadzenia w tym zakresie skutecznego postępowania przez organ egzekucyjny. Zdaniem Rzecznika problem ten wynika z przyjętej w art. 5 ustawy z dnia 17 czerwca 1966r. ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 1991r. Nr 36, poz. 161 ze zm.) konstrukcji pojęcia „wierzyciela”.

U podstaw przepisów cyt. ustawy leży założenie, według którego w trybie tej ustawy odbywa się egzekucja obowiązków o charakterze publicznoprawnym, nad wykonaniem których czuwają organy administracji publicznej (chyba że przepisy powierzą ten obowiązek innym państwowym jednostkom organizacyjnym). W postępowaniu wyraża się to w

pełnieniu przez te podmioty procesowej funkcji wierzyciela. Konsekwencją wynikającą z tego, iż według art. 5 wierzycielem w administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym jest organ administracji publicznej, jest brak możliwości żądania wszczęcia postępowania egzekucyjnego przez inny podmiot, mimo że był on stroną jurysdykcyjnego postępowania administracyjnego. Podmiot ten w świetle przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji nie posiada legitymacji do żądania wszczęcia postępowania egzekucyjnego, pomimo że jego interes prawny był akceptowany w postępowaniu jurysdykcyjnym, a bezczynność organu egzekucyjnego godzi w jego prawa. Jednocześnie brak przymiotu uczestnika postępowania egzekucyjnego skutkuje brakiem możliwości zaskarżenia do Naczelnego Sądu Administracyjnego bezczynności organu egzekucyjnego.

W ocenie Rzecznika art. 5 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji narusza art. 45 ust. 1 Konstytucji RP stanowiący, iż każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd oraz zawartą w art. 77 ust. 2 Konstytucji RP zasadę zapewnienia jednostce pokrzywdzonej drogi sądowego dochodzenia naruszonych wolności lub praw. Efektem pozbawienia w administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym legitymacji do żądania wszczęcia tego postępowania jest bowiem pozbawienie prawa do sądu osoby, której interes prawny był akceptowany w postępowaniu jurysdykcyjnym. Użyta w art. 5 cyt. ustawy konstrukcja pojęcia „wierzyciela” prowadzi wprost do zamknięcia drogi sądowej dochodzenia naruszonych praw.

Omawiana problematyka stanowiła przedmiot wystąpienia skierowanego przez Rzecznika w dniu 5 kwietnia 2000r. do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. W odpowiedzi (pismo sygn. SMP-640720007MC z dnia 23 maja 2000r.) Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji poinformował, że wystąpienie Rzecznika prześle do Ministra Finansów w związku z trwającymi w tym resorcie pracami legislacyjnymi nad nowelizacją ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Dlatego też, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 1991r. Nr 109, poz. 471 ze zm.) zwracam się do Pana Ministra o nadesłanie informacji, na

jakim etapie znajdują się obecnie wspomniane prace legislacyjne i czy w toku tych prac uwzględniono także nowelizację art. 5 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Ponieważ jest to pierwsze pismo, jakie kieruję do Pana Ministra, po objęciu przez Niego stanowiska Ministra Finansów, pozwalam sobie złożyć Panu najlepsze gratulacje, a także życzenia osiągnięcia zamierzonych przez Pana celów.

Mam nadzieję na dobrą, owocną współpracę obu naszych instytucji.

Łączę wyrazy szacunku

/-/ Prof. dr Adam Zieliński